

Kapitoly z dějin umění II

Okruhy otázek ke zkoušce

- 1) Výtvarný umělec a statut umění od Vasariho po 20. století
Podotázky: a) životopisné dílo Giorgia Vasariho, b) počátky akademií umění, c) umělec jako génius, d) proměny statutu umění, e) smrt autora podle Rolanda Barthese
/k tomu: Kroupa, Školy dějin umění I, Kesner, Vizuální teorie, přednášky/
- 2) Malířská tradice Benátek v době renesance a manýrismu
Giovanni Bellini, Giorgione, Tizian, Tintoretto
/k tomu Gombrich, kap. 16, 18/
- 3) Emblematika ve výtvarném umění
/k tomu prezentace ppt/
- 4) Manýrismus – hlavní principy
Italští malíři Rosso Fiorentino, Correggio, Parmigianino, sochaři Jean de Boulogne (Giovanni da Bologna) a Benvenuto Cellini, fontaineblauská škola
Podotázka: El Greco
/Debicki, kap. 9, Gombrich, kap. 16, 18, přednáška/
- 5) Počátky krajinomalby a zátiší v evropském renesančním a barokním malířství
Albrecht Dürer, Albrecht Altdorfer, Joachim Patinir, Juan Sanches Cotán, Claude Lorrain
/Gombrich, kap. 17-20, přednáška/
- 6) Srovnání „žánrové“ malby v díle Pietera Bruegela st., Jana Steena a Williama Hogartha.
/Gombrich, kap. 18, 20, 23/
- 7) Umění na dvoře Rudolfa II.
Giuseppe Arcimboldo, Bartolomeus Spranger, Hans von Aachen, Josef Heintz st., Roelant Savery, Adrian de Vries, umělecké řemeslo
/Maliva, DČVU 2/
- 8) Protobarokní a raně barokní architektura a urbanismus Říma, hlavní směry barokní architektury v Evropě
Podotázka: Gian Lorenzo Bernini, první univerzální umělec baroka
Kostel Il Gesù v Římě, El Escorial
Francesco Borromini, Guarino Guarini, Johann Lucas von Hildebrandt, Jules Hardouin-Mansard, Christopher Wren
/Gombrich, kap. 19, 21-23/
- 9) „Jezuitské baroko“
Podotázky: a) zásady patronátu, b) typologie staveb, c) vliv spirituality sv. Ignáce z Loyoly na výtvarnou imaginaci, iluzivní a realistický směr v malířství
Andrea Pozzo, Jan Jiří Heinsch
/přednáška/

- 10) Raně barokní malířství v Římě
„Boloňská škola“: Annibale Carracci a Guido Reni, Nicolas Poussin, Claude Lorrain, Caravaggio
/Gombrich, kap. 19/
- 11) Flámské, holandské a španělské malířství 17. století
Petrus Paulus Rubens, Frans Hals, Rembrandt van Rijn, Jan Vermeer van Delft, Diego Velázquez
/Gombrich, kap. 19, 20/
- 12) Barokní fresková malba – hlavní zásady a pojmy
Pojmy: al fresco – al secco, giornata, kvadraturisté
Giovanni Battista Gaulli, Andrea Pozzo, Giovanni Battista Tiepolo, Franz Anton Maulbertsch
/Gombrich, kap. 21-22, přednáška/
- 13) Architektura dynamického baroka a barokní gotika v Čechách
Kryštof a Kilián Ignác Dientzenhoferové, Jan Blažej Santini-Eichl
/Maliva, DČVU II/
- 14) Jan Blažej Santini-Eichl a jeho dílo na Moravě
/přednáška, DČVU II/
- 15) Johann Bernhard Fischer z Erlachu a jeho dílo na Moravě
Podotázka: Císařský styl Karla VI. a projekty Josefa Emanuela Fischera z Erlachu
/přednáška, DČVU II/
- 16) Barokní malířství a sochařství v Čechách
Karel Škréta, Petr Brandl, V. V. Reiner, M. B. Braun, F. M. Brokof
/Maliva, DČVU II/
- 17) Franz Anton Maulbertsch a jeho dílo na Moravě
Maulbertschův okruh: Josef Winterhalder ml., J. L. Kracker, F. I. Leicher
/Maliva, DČVU II/
- 18) Rokoko a sentimentalismus ve francouzském malířství
Podotázka: Rokoko jako dekorativní styl, druhé a třetí rokoko
Antoine Watteau, François Boucher, Jean Siméon Chardin
/Gombrich, kap. 22-23, přednáška/
- 19) Sochařství a architektura neoklasicismu
Podotázka: Počátky neogotiky v architektuře
Antonio Canova, Bertel Thorvaldsen, John Soane, Leo von Klenze, Karl Friedrich Schinkel
/Debicki, kap. 12, Gombrich, kap. 24, přednáška/
- 20) Evropské malířství od neoklasicismu po realismus (od 80. let 18. století po 50. léta 19. století)
J. L. David, J. W. Turner, John Constable, J.-A. D. Ingres, Théodore Géricault, Eugène Delacroix, C. D. Friedrich, J. F. Millet, Gustave Courbet

/Debicki, kap. 12-14, Gombrich, kap. 24-25/

21) Umělci imaginace: Francesco Goya, William Blake, Heinrich Füssli, Odilon Redon
Podotázka: Ilustrace a karikatura v 19. století, Honoré Daumier
/Gombrich, kap. 24, přednáška/

22) Umění historicismu, akademismus, salónní malba
A. W. N. Pugin, Charles Barry, Gottfried Semper, Viollet le Duc, Thomas Couture,
Hans Makart
Josef Zítek, Vojtěch Hynais
/Debicki, kap. 13, přednáška/

23) Fotografie
/přednáška J. Pátka/

24) Malířství impresionismu ve Francii a v českých zemích
Edouard Manet, Claude Monet, Pierre Auguste Renoir, Edgar Degas
Václav Radimský, Antonín Slavíček, Antonín Hudeček
/Debicki, kap. 14, Gombrich, kap. 25, Maliva, DČVU 4/

25) Hnutí uměleckých řemesel, prerafaelité a secese
John Ruskin, William Morris, D. G. Rosetti, J. E. Millais, J. A. McNeill Whistler
Aubrey Beardsley, Victor Horta, Henri van de Velde, Antoni Gaudí, Henri de
Toulouse-Lautrec

26) Umění secese ve střední Evropě
pojmy: mnichovská, vídeňská a berlínská secese, SVU Mánes
Hermann Obrist, Otto Wagner, J. M. Olbrich, Josef Hoffmann, Jan Kotěra, Gustav
Klimt, Egon Schiele, Alfons Mucha, Jan Preisler, František Bílek
/Gombrich, kap. 25-26, přednáška/

27) Postimpresionismus
Podotázka: Sochař Auguste Rodin
Paul Cézanne, Georges Seurat, Vincent van Gogh, Paul Gauguin, skupina Nabis,
Edvard Munch
/Gombrich, kap. 25-27/

28) Avantgardní umění v Evropě: fauvismus, expresionismus, kubismus, futurismus,
abstrakce
Henri Matisse, Georges Roualt, E. L. Kirchner, Emil Nolde, Ernst Barlach, Oskar
Kokoschka, Pablo Picasso, Georges Braque, Carlo Carrà, Vasilij Kandinskij, Piet
Mondrian, František Kupka
/Debicki, kap. 16-18, Gombrich, kap. 27/

29) Kubismus, expresionismus a kubofuturismus v českých zemích
Bohumil Kubišta, Emil Filla, Josef Čapek, Otto Gutfreund, Otakar Kubín, Wenzel
Hablik
Pavel Janák, Josef Gočár, Josef Chochol, Vlastimil Hoffman
/Maliva, DČVU 4/

- 30) Metafyzické malířství, dada, surrealismus a imaginativní autorské koncepce
Podotázka: Kinetické umění
Giorgio de Chirico, Marcel Duchamp, Hans Arp, Max Ernst, André Masson, Salvador Dalí, Juan Miró, Paul Klee, Marc Chagall, Alexander Calder
/Gombrich, kap. 27/
- 31) „Forma sleduje funkci“ – inženýrská architektura 19. století, „protofunkcionalismus“, konstruktivismus a funkcionalismus
Gustave Eiffel, L. H. Sullivan, F. L. Wright, Adolf Loos, Peter Behrens, Le Corbusier, Walter Gropius, Ludwig Mies van der Rohe, Alvar Aalto
/Gombrich, kap. 27, přednáška/
- 32) Umění první čs. republiky
pojmy: poetismus, artificialismus, surrealismus, konstruktivismus, funkcionalismus
/Maliva, DČVU 4/
- 33) Malířství a sochařství 40.-80. let 20. století
pojmy: action painting, geometrická abstrakce, tašismus, informel, umění akce, op art, pop art, happening, minimalismus, konceptuální umění, nová figurace
/Debicki, kap. 17-20, Maliva/
- 34) Nový klasicismus, postmodernismus a dekonstrukce v architektuře
L. I. Kahn, Robert Venturi, Frank Gehry, Bernard Tschumi, Zaha Hadid
/přednáška/

Vysvětlení zkratk

Debicki: Debicki, Jacek et alii. *Dějiny umění: malířství, sochařství, architektura*. Praha: Argo, 1998.

DČVU: *Dějiny českého výtvarného umění*. Praha: Academia, 1984 ad.

Gombrich: Gombrich, Ernst Hans. *Příběh umění*. Praha: Odeon, 1992.

Maliva: Maliva, Josef. *Hodiny s výtvarným uměním českých zemí : nárys dějin umění od pravěku do poloviny 20. století*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2001.